May 2024 | DA

Græsrøddernes holdning – S4, afsnit 7: For ung, for gammel, udelukket fra at stemme – hør, hvem der bryder tavsheden i forbindelse med valget til Europa-Parlamentet

Velkommen til EØSU's podcast Græsrøddernes holdning. Med valget til Europa-Parlamentet 2024 lige om hjørnet ser vi nærmere på tre grupper, som de politiske beslutningstagere ofte overhører, nemlig personer med handicap, ældre og unge. Vi vil komme til at høre mere om deres håb og bekymringer.

Vores gæster er **Milan Šveřepa**, formand for Inclusion Europe, som taler om tilgængeligheden i forbindelse med valget til Europa-Parlamentet. Ungdomsaktivist og influencer **Nina Skočak** fortæller om, hvad der står på spil for de unge. Fra **Dr. Heidrun Mollenkopf**, formand for AGE Platform, som kæmper for ældre medborgere, hører vi, om de ældre føler sig inddraget i valgdebatterne, eller om de føler, at politikerne har afskrevet dem. EØSU's næstformand med ansvar for kommunikation, **Laurențiu Plosceanu**, taler om, hvad EØSU gør for fortsat at styrke civilsamfundets stemme og sikre, at de mest udsatte borgere ikke bliver marginaliseret eller kørt ud på et sidespor.

Lyt til vores podcast, brug din stemme og giv dig til kende. Skab det Europa, du ønsker dig.

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- EN
- DE
- ET

Available Languages:

ES BG CS DA EN DE ET FR EL GA HR IT LV LT HU MT
NL PL PT FI RO SK SL SV

LEDER

Leder

Udvidelse er næste logiske skridt for EU

Denne måned fejrer vi 20-årsjubilæet for den store EU-udvidelse. I maj 2004 blev indbyggerne i Cypern, Tjekkiet, Estland, Ungarn, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet og Slovenien nemlig EU-borgere. Det var ikke nogen nem proces. EU-tiltrædelsesproceduren er kendt for at være både besværlig og langsommelig. Her 20 år senere kan vi imidlertid fastslå, at udvidelsen i 2004 endte som en succeshistorie.

Ud over at skabe et af verdens største indre markeder førte EU-udvidelsen til 26 millioner nye arbejdspladser. Succesen kan dog ikke kun gøres op i økonomisk profit. Udvidelsen førte i sidste ende til, at grænserne blev åbnet for millioner af mennesker, der nu frit kunne rejse, arbejde og bo overalt i EU. Dermed blev det, der tidligere havde været et privilegium for de få, til allemandsret. Indtil videre har over 2,7 millioner studerende fra de 10 nye medlemslande deltaget i udvekslingsprogrammet Erasmus+. Med det udvidede EU fik alle lige muligheder for at trives.

Succesen er ikke ensbetydende med, at der ikke var ting at lære undervejs. Det var den første udvidelse af den art og størrelsesorden, og der er helt sikkert flere områder, hvor EU kunne og burde have gjort det bedre. For det første skal EU begynde at integrere kandidatlandene i sit arbejde så hurtigt som muligt. En gradvis integration erstatter ikke den faktiske tiltrædelse. Det er derimod en mulighed for begge parter til at opbygge et solidt fundament ved at lære af hinanden, udveksle erfaringer og dele synspunkter. Det er også en mulighed for at opbygge personlige relationer og fremme en sand europæisk ånd.

For det andet er EU's centrale principper vedrørende demokrati, retsstaten samt de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder ikke til forhandling eller til at komme udenom. Selv om EU's håndbog for tiltrædelse indeholder klare kriterier vedrørende disse grundprincipper, er visse andre aspekter ikke at finde i nogen håndbog. Som hjemsted for civilsamfundet mener EØSU, at et dynamisk civilsamfund og en stærk social dialog er afgørende forudsætninger for velfungerende demokratier. Via en gradvis integration i EU får de enkelte kandidatlandes civilsamfund mulighed for at opbygge den styrke, som kræves ved tiltrædelsen. Af netop den grund har EØSU lanceret sit initiativ med at integrere EU-kandidatlandene. "Medlemmerne fra kandidatlandene" samarbejder nu med EØSU's medlemmer om at udarbejde udtalelser om emner af særlig høj relevans for fremtidige udvidelsesrunder.

På plenarforsamlingen i maj vil EØSU's medlemmer derfor også drøfte 20-årsjubilæet for EU's udvidelse ved at gøre status, men også se fremad – mod en fælles fremtid med et mere modstandsdygtigt, demokratisk og forenet EU.

Oliver Röpke

Formand for EØSU

VIGTIGE DATOER

6. juni 2024

Ulige social beskyttelse i almindelighed og for nye former for arbejde samt arbejdstagere i atypiske job i særdeleshed

19. juni 2024

Det årlige møde mellem formændene og generalsekretærerne 2024

26. juni 2024

Konference om energi til overkommelige priser, der omsætter civilsamfundets synspunkter til handling

10.-11. juli 2024

EØSU's plenarforsamling

ET SPØRGSMÅL TIL …

Denne gang satte vi **Cillian Lohan**, ordføreren for EØSU's udtalelse om inddragelse af unge fra EU og Det Forenede Kongerige, stævne for at spørge ham om de potentielle fordele ved den mobilitetsordning for unge, som Kommissionen har foreslået, og som EØSU bakker op om. Ordningen skal gøre det lettere for unge britiske statsborgere og EU-borgere at bo, studere og arbejde i henholdsvis EU og Det Forenede Kongerige. Nu hvor Det Forenede Kongerige har afvist den foreslåede EU-dækkende aftale om fri bevægelighed for unge, hvilke andre muligheder er der så for at genoprette de bånd, der blev revet over som følge af brexit?

MOBILITETENS EGENTLIGE VÆRDI LIGGER I DE FÆLLES OPLEVELSER – OG VI VIL FORTSAT BAKKE OP OM INDSATSEN FOR MOBILITET

Af Cillian Lohan

Når borgerne bevæger sig rundt omkring i EU, indebærer det mange fordele for alle involverede parter. Især har det været vigtigt, at unge har kunnet bevæge sig rundt, da det har givet dem mulighed for at få en smagsprøve på forskellige kulturer i Europa og se, hvordan man lever i andre europæiske lande. På den måde har de også bedre kunnet forstå, at vi har rigtig meget til fælles. Når vi rejser til et andet land for at arbejde eller studere der, forstår vi allesammen bedre, hvad det er, vi har til fælles som mennesker. Uanset hvilket sprog vi taler, hvad vi spiser, og hvordan vejret er, der hvor vi bor, er der så mange ting vi er sammen om – båndene til familie og venner, håb og kampe, udfordringer og muligheder.

Det er denne udveksling mellem lande, som skaber et samfund, hvor man har sympati for og forstår andre mennesker. Vi ser ikke længere borgerne i vores europæiske nabolande som fremmede. Vi ser dem som venner.

Vi bør ikke undervurdere, hvor vigtigt dette er med hensyn til at opretholde fred og stabilitet på vores kontinent. Unges mobilitet er hjørnestenen i det fortsatte samarbejde.

Det er på den baggrund, at jeg foreslog en initiativudtalelse om unges mobilitet og forbindelserne mellem unge i et EU efter brexit. Jeg og mine kolleger, udvalgte medlemmer af EØSU's personale og en række

medlemmer gik sammen om at rådføre os med de berørte grupper. Dette involverede repræsentanter for EU og UK. Vi mødtes online og fysisk, rundsendte undersøgelser og udvekslede e-mails. Vores arbejde fik stor støtte på EØSU's plenarforsamling med et overvældende antal positive stemmer.

EU-institutionerne reagerede med et bredt udbud af forbedrede mobilitetsordninger for unge i Storbritannien. I første omgang har man været afvisende fra britisk side, men vil fortsat arbejde på at vise fordelene for alle involverede parter.

Det understreges, at det ikke blot er universitetsstuderende eller dem, der er under uddannelse på fuld tid, som kan nyde godt af programmer som Erasmus+ og programmet Et Kreativt Europa. Disse former for EU-initiativer giver unge fra alle samfundslag adgang til udvekslingsprogrammer og oplevelser, der ellers kan være svære at komme i nærheden af.

Der foretages nøgterne beregninger af omkostningerne og det økonomiske udbytte. Men dette er kun en del af den opnåede værdi. Den egentlige værdi af mobilitet og udveksling ligger i fælles oplevelser og en fælles forståelse. Et dynamisk, multikulturelt kontinent kræver interaktion og bevægelighed for borgerne. Hos EØSU vil vi fortsat skubbe på for at øge mobiliteten. Vi efterlever selv vores mantra og går forrest med et godt eksempel ved at holde fast i samarbejdet med civilsamfundet i Storbritannien.

Vi har et aftalememorandum med Civil Society Alliance UK og et særligt aftalememorandum med SAFE i Skotland (hvor vi samarbejder med tidligere EØSU-medlem Irene Oldfather). Vi vil fortsætte dette arbejde og styrke det. De unge har udvist lederskab i turbulente tider, ikke mindst på klimaområdet. Lad os arbejde sammen på institutionelt plan for at give dem alle de værktøjer, de har brug for til at forstærke deres arbejde, og lad os udnytte ungdommens styrke til at opnå en lysere fremtid for os alle.

TO THE POINT

LIGE TIL SAGEN

Selv om Europa er førende i verden inden for forsyning af medicinske radioisotoper, er det stærkt afhængigt af tredjelande, når det gælder vigtige råmaterialer og bestemte bearbejdningsprocesser. Dette risikerer at forstyrre forsyningskæderne og true adgangen til livreddende diagnosticering og behandling for mange europæere. For at vende denne tendens og imødekomme patienternes stigende efterspørgsel har vi brug for offentlige og private investeringer i forskning og udvikling og i ny produktionsinfrastruktur, fornuftig lovgivning og modige politiske beslutninger, skriver ordfører for EØSU's udtalelse om forsyningen af medicinske radioisotoper, Alena Mastantuono.

OVERVINDELSE AF KRÆFT GENNEM BEKÆMPELSE AF EU'S STRATEGISKE AFHÆNGIGHEDER

Af Alena Mastantuono

Hvert år har mere end 10 millioner patienter i Europa gavn af nuklearmedicin i forbindelse med diagnosticering og behandling af sygdomme såsom kræft, men også hjerte-kar-sygdomme og neurovaskulære lidelser.

Radiologiske og nukleare teknologier, der anvender radioisotoper, er helt afgørende i bekæmpelsen af kræft på alle stadier af sygdomsforløbet, herunder tidlig opdagelse, diagnosticering, behandling og palliativ pleje.

Antallet af patienter, der behandles med nuklearmedicin, er stigende, navnlig på grund af videnskabelige gennembrud. Europæiske forskere og virksomheder har udviklet nogle af de seneste innovative radioligandbehandlinger, såsom lægemidler, der er målrettet mod neuroendokrine tumorer og prostatakræft og metastaser. F.eks. er Lutetium-177 en meget lovende radioisotop til behandling af prostatakræft, som hvert år er skyld i 90.000 dødsfald i Europa. Sammenlignet med traditionelle behandlinger giver moderne radionuklidbehandling god mulighed for at gå målrettet efter kræftceller og er ofte mindre skadelig for kroppen. Titusindvis af kræftpatienter har behov for målrettet radionuklidbehandling, som ofte er den eneste behandling, der findes.

Forsyningskæden for nuklearmedicin, inden den når ud til patienterne, er dog yderst kompleks. Den omfatter anskaffelse og lagring af råmaterialer samt bestråling, bearbejdning, logistik og anvendelse. Når radioisotoperne er fremstillet, skal de bearbejdes, afsendes og anvendes inden for relativt kort tid, nogle samme dag, andre inden for få dage afhængigt af deres halveringstid, da de nemt og hurtigt fordærves.

Overraskende nok tages der ikke højde for disse karakteristika i den grænseoverskridende transport og toldprocedurerne. Med hensyn til grænseoverskridende transport er der mange hindringer, der medfører situationer, hvor eksempelvis rejer prioriteres højere end radioisotoper, der er på vej for at redde en patients liv.

Derfor opfordrer EØSU i sin udtalelse om forsyning af medicinske radioisotoper medlemsstaterne til at arbejde bedre sammen for at fjerne de lovgivningsmæssige hindringer. I udtalelsen ses der på hvert enkelt trin i forsyningskæden for radioisotoper i Europa, og hindringerne i den grænseoverskridende levering samt afhængigheden af tredjelande kortlægges. Der fremsættes også forslag til, hvordan man afhjælper den manglende infrastruktur i Europa og behovet for koordineret FoU.

EØSU's anbefalinger i udtalelsen er i overensstemmelse med konklusionerne fra topmødet mellem EU's stats- og regeringschefer i april, hvor behovet for at mindske Europas strategiske afhængigheder i følsomme sektorer som sundhedssektoren og sektoren for kritiske teknologier blev fremhævet. I tråd med Enrico Lettas rapport understregede konklusionerne også behovet for at fokusere på grænseoverskridende levering af tjenesteydelser samt grænseoverskridende bevægelighed for varer, herunder vigtige varer som

lægemidler.

Europa er nødt til at skabe produktionsincitamenter for at sikre bedre strategisk autonomi i forsyningen af radioisotoper. Selv om Europa er førende på verdensplan inden for forsyning af medicinske radioisotoper, er vi kritisk afhængige af USA og Rusland hvad angår forsyning af metallisk lavtberiget uran med højt assayniveau (HALEU) og af visse berigede isotoper til fremstillingen af radioisotoper.

EU er fortsat stærkt afhængig af forsyning af stabile isotoper fra Rusland til nogle bestemte formål, som gør det muligt at fremstille radioisotoper til nye molekylære strålebehandlinger eller behandlinger under udvikling, f.eks. Yterbium-176, der anvendes til fremstilling af Lutetium-177.

Det udgør en reel udfordring for forsyningskæden for denne specifikke radioisotop, for hvilken efterspørgslen forventes at tredobles i de kommende år.

Produktionsmønstrene i reaktorerne eller acceleratorerne, bearbejdningen og leveringen til hospitaler er også bestemmende for forsyningskæden. For at garantere samme adgang til behandling bør medlemsstaterne og især forskningscentre og hospitaler arbejde tættere sammen. Adgangen til behandling med radioaktive stoffer er nemlig ikke ens i alle medlemsstater, navnlig ikke i udviklings- og pilotfasen. Der skal være hurtigere adgang til lægemidler i forskningsfasen eller til anvendelse med særlig udleveringstilladelse, ligesom der skal være bedre adgang for de mindre hospitaler, som ikke nødvendigvis har ekspertisen og infrastrukturen. Det kan for nogle patienter være altafgørende.

Europæisk finansiering af forskning, udvikling og innovation inden for nuklearmedicin, navnlig inden for Horisont- og Euratomprogrammerne, er afgørende for at imødekomme patienternes behov. Europa bør iværksætte strategiske projekter af fælles interesse på dette område inden for EU's fremtidige flerårige finansielle ramme (FFR). Kommissionens SAMIRA-strategi og European Radioisotope Valley Initiative (ERVI) i forbindelse med den europæiske kræfthandlingsplan er værdifulde projekter. Kommissionen bør gå videre og give nuklearmedicin en mere fremtrædende plads i den europæiske kræfthandlingsplan og i Horisont Europas kræftmission.

Medlemsstaterne bør også finansiere folkesundhedspolitikker med fokus på medicinske radiologiske og nukleare teknologier. Det vil sende et godt signal til industrien og muliggøre udvikling og vækst inden for forskning og innovation samt industriel infrastruktur i Europa. Det vil også kunne tiltrække flere mennesker til sektoren.

Afslutningsvis skal det slås fast, at vi kun ved at træffe modige politiske beslutninger bliver i stand til at sikre en bedre forsyning af radioisotoper i Europa og opfylde den stigende efterspørgsel fra patienterne.

MÅNEDENS GÆST

Efter 20 år i EU's venteværelse har Nordmakedonien set den offentlige støtte til EU-medlemskab svinde ind. Uagtet at fremskridtet går langsomt og trods tilbageskridt og forsinkelser

(Nordmakedonien fik kandidatstatus i december 2005, men har måttet vente i 15 år, inden tiltrædelsesforhandlingerne blev indledt, hvilket den længste ventetid i EU's historie) er håbet om økonomisk fremgang og regional stabilitet dog stadig drivkraften bag Nordmakedoniens ønske om at blive en del af EU-blokken. EU er imidlertid også nødt til at vise, at man er villig til at fremskynde tiltrædelsesprocessen og belønne fremskridt, skriver vores gæst i denne måned, Biljana Spasovska, som er administrerende direktør for Balkan Civil Society Development Network og "medlem for et kandidatland" (for Nordmakedonien) i EØSU.

Biljana Spasovska er administrerende direktør for Balkan Civil Society Development Network (BCSDN), som er et regionalt netværk af civilsamfundsorganisationer, der samarbejder om at give civilsamfundet på Balkan mere indflydelse og styrke dets udvikling. Hun er også nuværende medformand for CSO Partnership for Development Effectiveness, medlem af Global Standard for CSO Accountability partnership og "medlem for et kandidatland" i EØSU.

Biljana har mere end ti års erfaring med at lede den politiske indsats og være fortaler for at styrke civilsamfundets rolle på Balkan og give det mere at skulle have sagt i nationale og europæiske politiske processer. Hun har ledet og bidraget til flere regionale, EU-ledede og globale samarbejdsprojekter med det formål at fremme et mere gunstigt civilsamfundsmiljø, en mere troværdig EU-udvidelsespolitik, øget ansvarlighed i civilsamfundet og et mere effektivt udviklingssamarbejde.

Hun har en mastergrad i tværfaglige studier fra universitetet i Bologna og er i øjeblikket ved at tage en ph.d.-grad i globalisering og demokrati.

NORDMAKEDONIENS VEJ IND I EU: UDFORDRINGER, LØFTER OG VEJEN FREM

af Biljana Spasovska

fra BCSDN (netværket for udvikling af civilsamfundet på Balkan)

Nordmakedonien står ved en kritisk skillevej i sin stræben efter indlemmelse i EU, da landets rejse har været præget af tilbagefald og forsinkelser, der er blevet opildnet af uløste bilaterale tvister og dalende offentlig opbakning. Trods disse bump på vejen nærer landet fortsat et ønske om EU-medlemskab drevet af et løfte om økonomisk velstand og regional stabilitet.

Opinionsundersøgelser afslører en bekymrende tendens, og støtten til EU-medlemskab er svundet i løbet af de seneste år. Den faldende opbakning afspejler en bredere frustration over de langsomme fremskridt samt en opfattelse af manglende engagement fra EU-medlemsstaternes side.

Landets vej mod EU-tiltrædelse har været præget af komplekse problemstillinger, der strækker sig ud over Nordmakedoniens grænser. Et demokrati i krise samt politisk ustabilitet i regionen og blandt EU's medlemsstater udgør sammen med en stigende højrenationalisme betydelige udfordringer for

integrationsprocessen. Midt i udfordringerne er der dog også plads til optimisme og fornyelse, da mange mennesker ser EU-integration som vejen til fremtidig velstand og en højere levestandard. Det er også lovende, at landet stort set allerede har bragt sin egen lovgivning i overensstemmelse med EU's.

I det videre arbejde skal Nordmakedonien prioritere at komme videre med reformer og forhandlingskapitler på kritiske områder såsom retsstatsprincippet, retsvæsenet, demokrati og bedre offentlig forvaltning. Synlige fremskridt på disse områder som et resultat af EU-tiltrædelsesprocessen vil også øge den offentlige opbakning til EU. Et tilsagn om demokratiske værdier, regionalt samarbejde og forfølgelse af et europæisk skæbnefællesskab får afgørende betydning, når landet skal navigere sikkert gennem de mange sving på vejen mod tiltrædelse.

Nordmakedonien skal udvise politisk modenhed og gennemføre de nødvendige reformer, men EU skal samtidig vise landets befolkning, at tiltrædelsesprocessen er retfærdig og meritbaseret og bevæger sig fremad. Der skal udvises samme politiske vilje til at fremskynde tiltrædelsen, som man har udvist over for Ukraine. Fremskridt skal belønnes, og der skal tages skridt til at sikre, at man på begge sider har tilstrækkelig kapacitet til at styre processen.

Endelig bør det stå klart, at der ikke findes noget bedre alternativ til gavn for alle, end at Nordmakedonien og hele regionen bliver optaget i EU. Trods sin ringe størrelse kan Nordmakedonien nemlig – med sin rige kulturarv, strategiske placering og tilslutning til demokratiske værdier – skabe regional stabilitet og muligheder for økonomisk vækst samt styrke EU's mangfoldighed og samhørighed.

VALGET TIL EUROPA-PARLAMENTET – 6.-9. JUNI 2024: JEG STEMMER. GØR DU?

I den seneste artikel i vores klumme *Jeg stemmer. Gør du?* skrev Antoine Fobe, ansvarlig for opinionsdannelse og kampagnevirksomhed ved Den Europæiske Blindeunion, om de anmodninger, som hans organisation har fremsat for at gøre valget mere tilgængeligt. På trods af den indsats, som handicaporganisationer, EØSU og Europa-Parlamentet har gjort, er det endnu en gang for sent til, at valget til Europa-Parlamentet kan foregå med et godt eksempel.

VALGET TIL EUROPA-PARLAMENTET SOM ET GODT EKSEMPEL PÅ TILGÆNGELIG STEMMEAFGIVNING – EN FORSPILDT CHANCE

Af Antoine Fobe

Valget til Europa-Parlamentet er lige på trapperne. I Den Europæiske Blindeunion (EBU) opfordrer vi vores medlemmer til at stemme, selv om det stadig ikke er nemt. Når de stemmer, bør de desuden være opmærksomme på, om kandidaterne og partierne går op i inklusion i tråd med FN's konvention om rettigheder for personer med handicap. Synshæmmede borgere er nemlig nødt til at kæmpe for deres sag.

Den Europæiske Blindeunion (EBU) er de blindes og synshæmmedes stemme i Europa. Vi arbejder for et tilgængeligt og inklusivt samfund med lige muligheder for synshæmmede, så de kan deltage fuldt ud i alle aspekter af livet. Politisk deltagelse er i sagens natur et vigtigt aspekt, da det giver synshæmmede borgere mulighed for at fremme handicapvenlige politikker og handicapvenlig lovgivning ved hjælp af deres stemme og politiske ageren.

Efterhånden som valget til Europa-Parlamentet i 2024 nærmer sig, er deltagelsen af personer med handicap både som vælgere og kandidater et vigtigt og aktuelt spørgsmål.

Ifølge rapporten fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) fra 2019 var omkring 400.000 personer med handicap forhindret i at udøve deres ret til at stemme ved det seneste valg til Europa-Parlamentet. Færre end 5 % af Europa-Parlamentets medlemmer har et handicap.

I forbindelse med det forestående valg anmoder EBU som udgangspunkt i sin erklæring om valget til Europa-Parlamentet på ny om, at der fastsættes en standard for tilgængelig stemmeafgivning (afstemningsprocedurer), for valgoplysninger (valgkampagnefaciliteter og -materialer, politiske debatter, politiske partiers programmer og websteder) og for procedurer efter valget (f.eks. klagemekanismer) samt om lige muligheder for at stille op som kandidat.

Vi fokuserer på valget til Europa-Parlamentet, da EU kun har kompetence i forhold til valget til Europa-Parlamentet som en del af unionsborgerskabet. EU kan sikre lige rettigheder for personer med handicap på de områder, hvor det har kompetence. Da det imidlertid fortsat er medlemsstaternes kompetence at afholde valg, vil bedste praksis på EU-plan automatisk smitte af på alle andre valg.

Det er desværre for sent at gøre det forestående valg til Europa-Parlamentet til et foregangseksempel. Dette skyldes dog ikke manglende interesse fra Europa-Parlamentets side, tværtimod: I maj 2022 foreslog det en reform af den europæiske valglov, der især skulle give personer med handicap mulighed for at udøve deres stemmeret på et uafhængigt og hemmeligt grundlag og sikre frit valg af assistance samt tilgængelig brevafstemning og tilgængelige politiske kampagner. Rådet har desværre på nuværende tidspunkt endnu ikke reageret på forslaget.

EBU anmoder det kommende Europa-Parlament om i sin næste femårige mandatperiode at fortsætte med at lægge pres på Rådet med hensyn til at vedtage den foreslåede reform og skabe håndgribelige fremskridt ved valget i 2029. Vi kan regne med støtte fra EØSU, som allerede i 2020 opfordrede Europa-Parlamentet til at fremsætte et formelt lovgivningsinitiativ for at sikre personer med handicap reelle rettigheder til at stemme ved valg til Europa-Parlamentet. Vi kan også regne med støtte fra Kommissionen, som i december sidste år offentliggjorde en "Vejledning om god valgpraksis" og nu arbejder på et kompendium om e-afstemningspraksis og brugen af IKT i forbindelse med valg, der begge omhandler tilgængelighedsaspekter.

EØSU DELTAGER I REKORDSTOR UDGAVE AF "RUNNING FOR EUROPE"

Den 26. maj deltog Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg i den 44. udgave af Bruxelles 20km-løbet, der i år slog ny rekord med 45.330 løbere på startlinjen. EØSU var en del af det interinstitutionelle team *Running for Europe*, som under sloganet "Brug din stemme" løb for at minde borgerne om at stemme ved valget til Europa-Parlamentet. EØSU's næstformand med ansvar for kommunikation, Laurenţiu Plosceanu, satte sammen med repræsentanter for Kommissionen og Europa-Parlamentet løbet i gang. Alex Kibet fra Kenya kom som hurtigste mand i mål i tiden 59 minutter og 57 sekunder, mens belgiske Sophie Hardy blev hurtigste kvinde i tiden 1 time, 10 minutter og 56 sekunder.

EØSU

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg advarer om, at pakken om forsvar af demokratiet måske ikke lever op til sine løfter

Kommissionens pakke om forsvar af demokratiet blev drøftet på EØSU's plenarforsamling i april. EØSU's medlemmer har udtrykt forbehold med hensyn til tidsplanen og tilgangen, navnlig hvad

angår håndtering af udenlandsk indflydelse. EØSU anførte, at pakken ikke alene er ineffektiv, men at den også kan skade civilsamfundets råderum i Europa.

På trods af dens erklærede intentioner om at forbedre gennemsigtigheden og den demokratiske ansvarlighed i Europa mener EØSU, at pakken om forsvar af demokratiet er yderst mangelfuld. Udvalget anfører, at pakken er kommet alt for sent til at have nogen reel indvirkning på det kommende valg til Europa-Parlamentet i 2024, og at der ikke er taget hensyn til udvalgets tidligere anbefalinger om styrkelse af det europæiske demokrati.

EØSU's formand **Oliver Röpke** bemærkede, at det, "når der tales om "trusler" mod vores demokratier, er vigtigt at fremhæve EU's stærke reaktion og den nuværende Kommissions resultater med hensyn til at forsvare demokratiet, de grundlæggende rettigheder og retsstatsprincippet. EØSU har også lyttet til de mange civilsamfundsaktørers bekymringer om det, de opfatter som risiciene ved pakken. Vi er nødt til at finde en fælles tilgang, der kombinerer forsvaret af demokratiet med alle nødvendige sikkerhedsforanstaltninger for at bevare civilsamfundets råderum."

EØSU støtter målene om gennemsigtighed i det foreslåede direktiv om lobbyvirksomhed på vegne af tredjelande, men modsætter sig kraftigt de foreslåede metoder og advarer mod utilsigtede konsekvenser for civilsamfundets råderum. **Christian Moos**, EØSU's ordfører for udtalelsen om *Pakken om forsvar af demokratiet*, sagde, at "vi betragter dette direktiv som farligt. Det minder om en lov om "udenlandske agenter". Det stigmatiserer potentielt NGO'er. Det nuværende forslag bør klart trækkes tilbage. Det risikerer at øge problemet med indskrænkning af civilsamfundets råderum i Europa, og det er næppe noget, som Kommissionen ønsker."

Medordfører **José Antonio Moreno Díaz** udtrykte skepsis over for pakkens evne til at tackle de grundlæggende årsager til udhuling af demokratiet inden for EU's grænser. Ved kun at fokusere snævert på eksterne trusler overser pakken de intense bestræbelser på at destabilisere EU's demokratier indefra og skaber dermed en farlig blind vinkel.

Kommissionen anerkendte bekymringerne for pakkens indvirkning på NGO'er, men sætter sin lid til de indførte sikkerhedsforanstaltninger. (gb)

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg godkender aftalen om et interinstitutionelt etisk organ

På sin plenarforsamling den 25. april godkendte EØSU aftalen om at oprette et interinstitutionelt organ for etiske standarder. Den nye aftale blev formelt undertegnet af repræsentanter for de deltagende EU-institutioner og -organer den 15. maj. Den træder efter planen i kraft den 6. juni, som også er den første dag, hvor der kan stemmes til valget til Europa-Parlamentet.

Aftalen er et vigtigt skridt mod at styrke en fælles kultur af integritet og etik.

Det nye EU-organ vil udarbejde, opdatere og fortolke fælles minimumsstandarder for etisk adfærd samt offentliggøre rapporter om, hvordan disse standarder afspejles i hver enkelt af de deltagende EU-institutioners og -organers interne regler.

Ud over EØSU vil det nye etiske organ bestå af følgende syv EU-institutioner og -organer: Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union, Kommissionen, Den Europæiske Unions Domstol, Den Europæiske Centralbank, Den Europæiske Revisionsret og Det Europæiske Regionsudvalg.

Hver deltagende institution vil være repræsenteret af et højtstående medlem, og organets formandskab vil gå på skift mellem institutionerne på årlig basis.

Fem uafhængige eksperter vil bistå organet i dets arbejde ved at afgive udtalelser på anmodning. Alle aftaleparter vil kunne rådføre sig med disse eksperter vedrørende individuelle standardiserede skriftlige erklæringer, herunder interesseerklæringer. (mp)

EU-kommissær Ylva Johansson opfordrer EØSU til at støtte en Team Europe-tilgang til arbejdskraftmigration

På sin plenarforsamling i april drøftede EØSU pakken om talentmobilitet. Dette initiativ omfatter en række nye foranstaltninger, der er udformet med henblik på at gøre EU mere attraktiv for talentfulde arbejdstagere fra lande uden for EU og lette mobiliteten inden for EU.

Gæstetaler, kommissær med ansvar for indre anliggender **Ylva Johansson**, opfordrede EØSU til at støtte indsatsen for at bringe medlemsstaterne og civilsamfundsorganisationerne sammen om at hilse dette innovative initiativ velkommen og sikre, at der udarbejdes en effektiv politik for arbejdskraftmigration.

En af de grundlæggende foranstaltninger i talentmobilitetspakken er "talentpuljen", som er det første frivillige matchningsværktøj på EU-plan, hvor interesserede medlemsstater kan skabe forbindelse mellem arbejdsgivere i EU og jobsøgende fra tredjelande.

EØSU's formand, **Oliver Röpke**, understregede, at "EU står over for en alvorlig mangel på arbejdskraft og færdigheder som følge af omstillingen til en grøn og digital økonomi samt demografiske udfordringer. Pakken om talentmobilitet kan være et af flere instrumenter til at afhjælpe disse udfordringer".

EU's kommissær med ansvar for indre anliggender, **Ylva Johansson**, efterlyste en Team Europe-tilgang til arbejdskraftmigration med en bredere europæisk dimension. "Arbejdskraftmigration er hovedsagelig et nationalt anliggende og vil blive ved med at være det, men vi er nødt til at skabe en Team Europe-tilgang, hvor EU-institutioner, medlemsstater og civilsamfundsorganisationer arbejder sammen om at levere nye initiativer og lette gennemførelsen af politikker for arbejdskraftmobilitet".

EØSU-medlem **Tatjana Babrauskienė**, ordfører for udtalelsen om *pakken om talentmobilitet*, som blev vedtaget på denne plenarforsamling, understregede, at "EU's talentpulje skal være et praktisk, letanvendeligt værktøj, som både lønmodtagere og arbejdsgivere har tillid til og finder attraktivt. Samtidig skal den bidrage til retfærdig og etisk lovlig arbejdskraftmigration". (at)

EØSU hylder Europa-Parlamentets historiske afstemning om bekæmpelse af kønsbaseret vold og gentager sit tilsagn om at fremme kvinders rettigheder

En ud af ti kvinder lever i alvorlig fattigdom, og en ud af tre udsættes for vold. Vi er vidne til stadigt flere tilbageslag for kvinders rettigheder i hele verden, også i EU. Med det forestående valg til Europa-Parlamentet og nedsættelsen af den nye Kommission er det helt afgørende fortsat at yde institutionel støtte og støtte fra civilsamfundet for at styrke kvinders og pigers stilling.

Den 25. april afholdt **Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU)** en debat på plenarforsamlingen med nogle af EU's førende organisationer inden for ligestilling mellem kønnene for at fremhæve det presserende behov for fortsat at fremme kvinders rettigheder i EU's i den næste mandatperiode.

Debatten fandt sted, dagen efter at Europa-Parlamentet havde givet grønt lys til det første EU-direktiv om bekæmpelse af kønsbaseret vold, og temaet for debatten var konklusionerne fra det 68. møde i FN's Kommission for Kvinders Status (UNCSW68). Denne FN-kommission er verdens største internationale forum for vurdering af fremskridtet med hensyn til at opnå ligestilling mellem kønnene, og der blev i år sat fokus på fattigdom blandt kvinder.

EØSU bidrog til UNCSW68, som fandt sted i marts i New York, med erklæringen A gender lens on poverty, der består af ti indsatsområder for økonomisk styrkelse og social beskyttelse af kvinder.

"Eftersom fattigdom ikke rammer kønnene ligeligt, kan vores indsats heller ikke være kønsneutral. Vold mod kvinder påvirker deres risiko for fattigdom og deres mulighed for at deltage på lige fod på arbejdsmarkedet. Jeg kan derfor kun bifalde den endelige afstemning i Europa-Parlamentet om det første direktiv nogensinde om beskyttelse af kvinder mod kønsbaseret vold og vold i hjemmet på EU-plan," lød det fra **EØSU's formand**, **Oliver Röpke**.

"Den fælles indsats på alle niveauer har ført til en række milepæle i løbet af denne Kommissions mandatperiode, herunder EU-direktivet om løngennemsigtighed og den europæiske plejestrategi", udtalte **Lanfranco Fanti**, som er medlem af ligestillingskommissær Helena Dallis kabinet.

Deltagerne af debatten opfordrede til, at der etableres en rådssammensætning om ligestilling mellem kønnene, udpeges en EU-koordinator vedrørende vold mod kvinder og tildeles et fornyet mandat til kommissæren for ligestilling.

"Vi har brug for politisk opbakning fra EU," sagde **Florence Raes**, direktør for UN Women's Bruxelles-kontor. Selvom der er gjort reelt fremskridt inden for ligestilling, undermineres kvinders rettigheder i hidtil uset grad, og der er stigende risiko for, at ligestillingen mellem kønnene forsvinder fra listen over prioriteter.

"Som kvinde og medlem af en minoritetsgruppe vil du være særlig udsat. Vi er nødt til at huske på, at ligestilling ikke længere er nok: der skal også være intersektionalitet i ligestillingen," påpegede **Ilaria Todde**, talsperson for Eurocentralasian Lesbian Community.

"Vold mod kvinder er dybt rodfæstet i patriarkalske systemer i hele verden. I dag glæder vi os over vedtagelsen af det første EU-direktiv nogensinde om vold mod kvinder og vold i hjemmet," sagde **Mary Collins**, direktør for European Women's Lobby. (ll)

"Vi skal eksportere vores varer og teknologier, men ikke vores job. Investeringene skal foregå i EU"

På EØSU's plenarforsamling i april fremhævede Maive Rute, Kommissionens vicegeneraldirektør for det indre marked, og Oliver Röpke, EØSU's formand, at en styrkelse af EU's konkurrenceevne er afgørende for at øge væksten og velfærden i vores økonomi og samfund.

Ifølge **Maive Rute** er der ingen tid at spilde. EU er nødt til at handle hurtigt og omgående, hvis Unionen ønsker at indhente efterslæbet og overleve i lyset af de overvældende kræfter, der er samlet hos verdens økonomiske giganter.

Under sin vurdering af status for EU's konkurrenceevne sagde hun: "Vi har brug for radikale forandringer. Vi kan ikke lade gennemførelsen af det indre marked afhænge af god vilje – vi har brug for en reel håndhævelse af reglerne som grundlag. "Vi skal eksportere vores varer og teknologier, men ikke vores job. Vores industrier skal være konkurrencedygtige, og der skal foretages investeringer her."

Oliver Röpke understregede, at konkurrenceevne er en hjørnesten i EU's økonomiske succes, som fremmer vækst, innovation og velstand og samtidig øger Unionens globale indflydelse og modstandsdygtighed, og han tilføjede: "Når vi drøfter den europæiske konkurrenceevne, skal vi sætte borgerne i centrum for debatten og sikre, at ingen lades i stikken. Konkurrenceevnens endelige virkning og betydning afhænger af, hvordan den påvirker den enkelte borgers og lokalsamfundenes trivsel, muligheder og velstand. Enhver debat om konkurrenceevne skal derfor prioritere borgernes behov, rettigheder og ønsker."

Plenarforsamlingens deltagere vedtog ligeledes udtalelsen om *Langsigtet konkurrenceevnestrategi* udarbejdet af ordfører **Emilie Prouzet** og medordfører **Stefano Palmieri**. (mp)

Nye veje i den cirkulære økonomi: EØSU's flagskibskonference fører an i Europas omstilling

I år gik den europæiske interessentplatform for cirkulær økonomi (ECESP), der er et initiativ, som Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) har været med til at udvikle og er vært for, sammen med det belgiske rådsformandskab og World Circular Economy Forum (WCEF) fra Finland om at afholde en flagskibskonference den 15. og 16. april.

På konferencen, der blev afholdt i konferencecentret "the Square" i Bruxelles med mere end 1.000 deltagere og 150 talere, blev der præsenteret eksempler på effektive cirkulære løsninger, der tager udgangspunkt i de seneste videnskabelige resultater. EØSU's delegerede fortalte om ECESP's gode resultater.

Cillian Lohan, medlem af EØSU og medstifter af ECESP, roste ECESP som "netværket af netværk", der bygger bro mellem den politiske beslutningsproces og civilsamfundet med henblik på at sikre cirkulære fremskridt. **Anders Ladefoged**, medlem af ECESP's styringsgruppe, fremhævede, at platformen skaber en ramme for samarbejde og læring, hvor Europas cirkulære fremskridt og manglen på samme drøftes. EØSU's **Maria Nikolopoulou** fremhævede ECESP's voksende interaktivitet, der fremmer dialogen gennem initiativer som #EUCircularTalks.

På konferencens afsluttende plenarmøde bebudede **Jutta Urpilainen, kommissær med ansvar for internationale partnerskaber**, to initiativer til støtte for den globale omstilling til en cirkulær økonomi: EU's ressourcecenter for cirkulær økonomi, der finansieres af Kommissionen med 15 mio. EUR, og programmet om omstilling til cirkulær økonomi i det østlige og sydlige Afrika ("SWITCH to Circular Economy in East and Southern Africa"), hvor Kommissionen bidrager med 40 mio. EUR over fem år. ECESP gav tilsagn om støtte til begge initiativer.

ECESP, der blev lanceret af EØSU og Kommissionen i 2017, fremmer dialog, udbreder god praksis og giver information om den cirkulære økonomi med henblik på at omsætte visioner til handling. EØSU har aktivt slået til lyd for cirkularitet og har bakket op om EU's handlingsplan for den cirkulære økonomi fra 2015. Platformen er udtryk for en fælles indsats for at inddrage alle interessenter i realiseringen af en cirkulær vision med det formål at fremskynde omstillingen gennem dialog og samarbejde. (ks)

Desinformation er et våben for udenlandske magter til at skade vores samfund.

EØSU's Sektion for Eksterne Forbindelser (REX) afholdt sin 2. kampagne og konference om bekæmpelse af desinformation som led i det overordnede projekt om desinformation, der skal gennemføres med hjælp fra civilsamfundet.

Efter en vellykket kampagne i Bulgarien blev arrangementet denne gang afholdt i Moldova den 18. april. Landet har for nylig styrket sin kapacitet inden for strategisk kommunikation og dialog ved at oprette to særlige organer: centret for strategisk kommunikation og bekæmpelse af desinformation og centret for civile initiativer for nationale mindretal.

Konferencen blev afholdt i samarbejde med Moldovas statsuniversitet i Chișinău.

I sin tale på konferencen fremhævede EØSU's formand **Oliver Röpke** betydningen af at fremme dialog og inddrage alle borgere fra forskellige baggrunde og lokalsamfund i bekæmpelsen af udenlandsk indblanding og desinformation.

Desinformation spredes typisk blandt befolkningen, ofte horisontalt, hvilket betyder, at den bedste måde at tackle problemet på ikke er med en top-down-tilgang, men ved hjælp af borgernes refleksion og direkte engagement. Det er her, det organiserede civilsamfund kan spille en afgørende rolle, da desinformation ødelægger vores samfunds struktur.

Ana Revenco, direktør for centret for strategisk kommunikation og bekæmpelse af desinformation og en af hovedtalerne på konferencen, understregede, at borgerne ikke kunne bekæmpe desinformation alene, og at centret kunne forbedre deres færdigheder med henblik på at bekæmpe giftig desinformation på lang sigt.

"Udryddelse af desinformation er et urealistisk mål. Vores fælles indsats vil være rettet mod at afsløre og forebygge falske nyheder og afbøde den ondsindede indvirkning, de har på vores samfund", tilføjede hun.

Mihai Peicov, leder af centret for civile initiativer for nationale mindretal, udtalte, at regeringens oprettelse af dette center var et vigtigt skridt i retning af at integrere alle i samfundet. Han tilføjede, at der var behov for nye uddannelsespolitikker for mindretal.

Konferencen fremhævede den rolle, uddannelse har, og fokusset på unge, da mange af bidragene kom fra de yngste befolkningsgrupper, studerende og journalister, der deltog i den.

Du kan se videorapporten om konferencen her.

#EUvsDisinfo (at)

De blandede rådgivende udvalg EU/Serbien og EU/Montenegro skal overvåge tiltrædelsesforhandlingerne og drøfte den nye vækstplan

EØSU's Sektion for Eksterne Forbindelser (REX) har afholdt to møder med sine partnere i Serbien og Montenegro inden for rammerne af de respektive blandede rådgivende udvalg. Dette fælles organ gør det muligt for civilsamfundsorganisationer fra begge sider at overvåge landets tiltrædelsesforhandlinger, drøfte spørgsmål af fælles

interesse og pege på problemer, der skal tackles på vejen mod tiltrædelse af Den Europæiske Union.

Den 5. april 2024 bød EØSU de serbiske medlemmer af det blandede rådgivende udvalg velkommen i Bruxelles med henblik på at drøfte status for forbindelserne mellem EU og Serbien og tiltrædelsesforhandlingerne med EU. Andre spørgsmål på dagsordenen omfattede Serbiens muligheder i tilknytning til den nye vækstplan og reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan, situationen efter valget i landet og en oversigt over landets tilstand med hensyn til demokrati og retsstatsprincippet.

Den nyudnævnte chef for Republikken Serbiens mission ved EU, **Danijel Apostolović**, deltog i mødet og understregede, at både EU og Serbien ønsker et tættere samarbejde om alle relevante spørgsmål i forbindelse med forhandlingerne om Serbiens tiltrædelse.

EØSU's næstformand med ansvar for kommunikation, **Aurel Laurențiu Plosceanu**, understregede betydningen af disse møder, da de garanterer, at civilsamfundsrepræsentanter inddrages med henblik på at styrke fortællingen om EU-medlemskab i Serbien.

Ved mødets afslutning blev der vedtaget en fælles erklæring, som vil blive fremsendt til EU-institutionerne og de lokale myndigheder og regeringen i Serbien.

Du kan se en videorapport fra mødet her.

Den 13. maj blev **Nataša Vučković**, medlem af det blandede rådgivende udvalg EU/Serbien, valgt til ny formand for den europæiske sammenslutning af lokalmyndigheder for demokrati (ALDA). EØSU var repræsenteret på ALDA's generalforsamling i Barcelona ved Aurel Laurențiu Plosceanu, som lykønskede Nataša Vučković med udnævnelsen.

******

Det 18. møde i det blandede rådgivende udvalg EU/Montenegro blev afholdt i Podgorica den 16. april, og deltagerne sendte et klart budskab til EU-institutionerne om, at Montenegro er fast besluttet på at blive den 28. EU-medlemsstat inden 2028.

Medlemmerne af det blandede rådgivende udvalg opfordrede deres organisationer, de nationale myndigheder og EU-institutionerne til at gøre alt for at overholde de foreløbige benchmarks for retsstatsprincippet. Færdiggørelsen af den foreløbige benchmarkvurderingsrapport (IBAR) for retsstatsprincippet i juni vil være et vendepunkt i EU-tiltrædelsesprocessen, der baner vejen for en foreløbig lukning af andre kapitler.

Medformand og EØSU-medlem **Decebal-Ștefăniță Padure** sagde: "Myndighederne i Montenegro bør leve op til deres ambitiøse mål, og det organiserede civilsamfund bør inddrages i alle faser af tiltrædelsesforhandlingerne". Medformanden fra Montenegro, **Gordana Đurović**, opfordrede alle interessenter til at støtte bestræbelserne på at sikre en positiv rapport fra Kommissionen i juni.

Chefforhandleren, **Predrag Zenović**, fremhævede civilsamfundets vigtige rolle og konkrete bidrag til forhandlingsprocessen. Befolkningens støtte til Montenegros EU-medlemskab er på 80 %.

EU's ambassadør i Montenegro **Oana Cristina Popa** bemærkede, at Montenegro tilsyneladende har fundet den nødvendige stabilitet til at fokusere på EU-tiltrædelsen som sin vigtigste strategiske prioritet og

tilføjede: "Vi vil alle arbejde intenst på at sikre, at denne mulighed ikke forspildes."

Ved mødets slutning blev der vedtaget en fælles erklæring, som vil blive forelagt stabiliserings- og associeringsudvalget, det parlamentariske stabiliserings- og associeringsudvalg, Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, Kommissionen og Montenegros regering. (at)

Ved åbent hus-dagen 2024 gjorde EØSU opmærksom på, hvor vigtigt det er at stemme ved valget til Europa-Parlamentet i 2024.

Udvalget inviterede offentligheden indenfor til det traditionelle åbent hus-arrangement lørdag den 4. maj 2024 og fortalte borgerne om udvalgets rolle blandt EU-institutionerne og om det kommende valg til Europa-Parlamentet.

EØSU havde i løbet af dagen planlagt en række aktiviteter i hovedbygningen Jacques Delors i Bruxelles. Deltagerne kunne gå rundt i lokalerne og lære, hvad EØSU kan gøre for borgerne, lære om udvalgets rolle i EU's beslutningsproces og selv fortælle EØSU's medlemmer om deres interesseområder og bekymringer.

De besøgende havde også mulighed for at høre om, hvad EØSU's medlemmer laver i deres hjemlande, og deltage i aktiviteter på stedet såsom interaktive spil, en EU-quiz og ansigtsmaling for børn.

Om formiddagen tog udvalget desuden imod en gruppe EØSU-medlemmer og -medarbejdere, som havde cyklet hundredvis af kilometer gennem Frankrig og Belgien for at skabe opmærksomhed om betydningen af valget til Europa-Parlamentet.

Med EØSU-medlem **Bruno Choix** fra Arbejdsgivergruppen i spidsen cyklede gruppen fra Caen (Frankrig) til Bruxelles over 4 dage – en tur på i alt ca. 500 km. De fik følge af andre medlemmer og medarbejdere fra EØSU på den sidste del af turen fra Waterloo til EØSU's hovedsæde i Bruxelles. (mp)

EØSU viser den Oscar-belønnede ukrainske dokumentarfilm "20 dage i Mariupol"

Den 24. april var EØSU vært for en forevisning af den ukrainske dokumentarfilm "20 dage i Mariupol", som vandt årets Oscar i kategorien bedste dokumentar.

I filmen følger man instruktøren, journalist **Mstyslav Chernov**, og hans kolleger hen over 20 dramatiske dage i februar og marts 2022, hvor de dokumenterer Ruslands brutale belejring af Mariupol, en større

ukrainsk havn ved Det Asovske Hav. Chernov, der arbejder for Associated Press, var sammen med sit team de sidste udenlandske journalister, der blev tilbage i byen, før den blev indtaget af den russiske hær. Deres stærke optagelser og billeder, herunder af massive bombardementer af en fødeklinik og af byens teater, der fungerede som tilflugtssted for børn, gik verden rundt og vidnede om de rædsler, som den invaderende russiske hær påførte den ukrainske civilbefolkning.

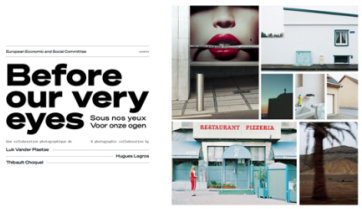
Ud over en Oscar har "20 dage i Mariupol" også vundet mange andre prestigefyldte priser. Den blev blandt andet kåret til bedste dokumentar ved BAFTA-prisuddelingen og vandt World Cinema-publikumsprisen på Sundance-filmfestivalen.

Ved forevisningen deltog EØSU's formand **Oliver Röpke** og flere fremtrædende gæster, herunder **Vsevolod Chentsov**, chef for Ukraines repræsentation ved EU, og **Yevhen Tuzov**, der er en af de centrale personer i dokumentaren.

"Som vidne til historien skal vi huske det tunge ansvar, der påhviler os. Denne film har et klart budskab: Vi er nødt til at vise verden, hvad had kan føre til. Lad os aldrig glemme det ukrainske folks ofre eller den modstandskraft, de har udvist midt i modgangen. Udsigten til, at Ukraine bliver medlem af EU, er ikke blot et vidnesbyrd om vores fælles værdier, men skaber også håb om en lysere fremtid", sagde EØSU's formand **Oliver Röpke**.

"20 dage i Mariupol" giver et grusomt, men vigtigt indblik i de lidelser, som den russiske aggression har ført med sig. Jeg er stolt af at kunne sige, at vores udvalg i denne svære tid har støttet urokkeligt op om Ukraine og dets dynamiske civilsamfund, og jeres tilstedeværelse her i aften er af stor betydning", sagde EØSU's næstformand med ansvar for kommunikation **Laurentiu Plosceanu**. Lige siden Rusland indledte sin angrebskrig, har EØSU stået skulder ved skulder med Ukraine og dets civilsamfund, og gennem civilsamfundsplatformen EU/Ukraine har det styrket sit samarbejde med ukrainske civilsamfundsorganisationer. Således oprettede udvalget et knudepunkt for Ukraine, hvor ukrainske civilsamfundsorganisationer i Belgien fik tilbudt arbejdslokaler. Det tog desuden initiativet til at inddrage medlemmer fra kandidatlande for på den måde at give ukrainske civilsamfundsorganisationer adgang til EØSU's ekspertise. En højtstående EØSU-delegation under ledelse af **Oliver Röpke** besøgte Ukraine i november, hvor den mødtes med økonominister **Julija Svyrydenko**, repræsentanter for Verokhna Rada og for civilsamfundet. EØSU's medlemmer ærede også ukrainske krigsofre ved krigsmindesmærker rundt om i landet.

Filmforevisningen, som blev tilrettelagt på initiativ af det lettiske EØSU-medlem **Andris Gobiņš**, var endnu et vidnesbyrd om det europæiske civilsamfunds solidaritet med Ukraine og det ukrainske folk. I forbindelse med forevisningen var der også mulighed for at se en fotoudstilling med billeder af et Mariupol under belejring. Udstillingen var tilrettelagt i samarbejde med Ukra-Bel-sammenslutningen.

"Before our very eyes" – en smagsprøve på belgisk kunst i EØSU

Hvis du er interesseret i belgisk kunst, må du ikke gå glip af udstillingen *Before our very eyes*, der løber indtil 28. juni i Atrium 6 i EØSU's Jacques Delors-bygning, Rue Belliard 99.

Du vil kunne se værker af tre talentfulde belgiske kunstnere Luk Vander Plaetse, Hugues Legros og Thibault Choquel

Gennem deres fotografier afspejler de tre kunstnere som fotografer, grafiske kunstnere og designere skønheden i det velkendte. *Before our very eyes* "er en hvisken af vild og blid menneskelig poesi i mødet mellem forskellige genrer og mennesker.

Udstillingen er arrangeret af de belgiske medlemmer af EØSU med støtte fra et hold af koordinatorer som led i det belgiske formandskab for Rådet for Den Europæiske Union, der løber indtil den 1. juli 2024. Arrangørerne ser formandskabet som en mulighed for at udstille deres lands knowhow og fremme belgisk kultur i og uden for EU. (ll)

NYT FRA GRUPPERNE

Det forretningsmæssige argument for en ny "big bang"-udvidelse og en Union med 36 medlemsstater

Af Stefano Mallia, formand for Arbejdsgivergruppen i Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Med de seneste to årtiers viden og syv udvidelsesbølger siden starten af det europæiske projekt vil det sikkert være hensigtsmæssigt at fejre årsdagen for "big bang"-udvidelsen i 2004 med fakta og tal for at fjerne følelsesmæssige debatter forud for valget til Europa-Parlamentet i juni.

Krigen i Ukraine, som nu har varet tre år, har sat udvidelsesspørgsmålet øverst på den europæiske geopolitiske dagsorden. Den kandidatstatus, der hurtigt blev tildelt Ukraine, Moldova, Bosnien-Hercegovina og Georgien, samt de tiltrædelsesforhandlinger, der endelig er blevet indledt med Nordmakedonien og Albanien, er positive gennembrud for en politik, der har stået i stampe i årevis.

For at sikre, at kursen for dette nye momentum fastholdes, bør vi redegøre tydeligt for forretningsgrundlaget.

Demokratisering og retsstatsprincippet er naturligvis urørlige principper, og det samme gælder den meritbaserede tilgang i udvidelsesprocessen, som ikke giver mulighed for at skyde nogen genveje. I sidste ende skal borgerne imidlertid kunne være sikre på de potentielle økonomiske gevinster og velstanden for den næste generation af europæere.

Hvis fortiden giver et fingerpeg om fremtiden, kan vi med sikkerhed sige, at der ikke kan sættes spørgsmålstegn ved det forretningsmæssige argument. Handelen mellem gamle og nye medlemsstater blev næsten tredoblet under den formelle førtiltrædelsesproces fra 1994 til 2004 og handelen mellem de nye medlemsstater femdoblet. EU-15 voksede i gennemsnit med 4 % om året fra begyndelsen af tiltrædelsesprocessen til 2008, og tiltrædelsesprocessen bidrog med halvdelen af denne vækst og skabte 3 millioner nye job mellem 2002 og 2008.

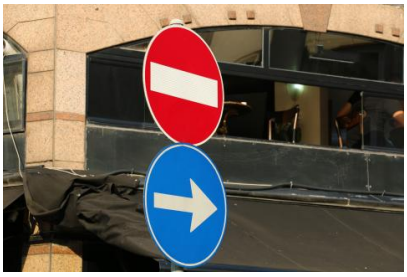
Covid-19 og krigen i Ukraine har vist, at EU er nødt til at genoverveje sin økonomiske modstandsdygtighed, navnlig i forbindelse med den grønne og den digitale omstilling. REPowerEU lægger op til en forøgelse af den europæiske produktion af vedvarende energi. I forordningen om nettonulindustri og forordningen om kritiske råstoffer opfordres der til, at 40 % af de grønne værdikæder og af værdikæderne for råstoffer omdirigeres til EU. EU-kandidatlande, navnlig Ukraine, kan spille en vigtig rolle ved at skabe større økonomisk sikkerhed.

Med hensyn til naturressourcer har Ukraine de største gasreserver i Europa efter Norge. Landet producerer også nogle af de største mængder vandkraft i Europa og kan øge sin produktion sammen med andre grønne energikilder såsom vind, sol og biomasse. Ukraine har også været en stor eksportør af metaller og hjemsted for forekomster af litium og sjældne jordarter, som er afgørende for den grønne og den digitale industri.

Samtidig er Ukraines landbrugsindustri en af de største i verden. Dens integration i det indre marked vil øge EU's fødevaresikkerhed betydeligt.

Fordelene for landene på Vestbalkan ved øget deltagelse i det indre marked er også krystalklare. Kroatiens BNP er f.eks. steget støt, siden landet tiltrådte EU i 2013, hvilket giver sig udslag i højere indkomster for landets borgere med en gennemsnitlig stigning i BNP pr. indbygger på 67 % (en stigning fra 10.440 EUR i 2013 til over 17.240 EUR).

Vejen til et EU-medlemskab for op til ni nye lande vil være besværlig, men der er ingen andre alternativer: Hvis EU ønsker at være en global magt, må det først blive en lokal magt.

Andre træffer allerede beslutningerne i dit sted – på tide at gøre noget ved det?

Af EØSU's Arbejdstagergruppe

Europa-Parlamentets kampagne "Brug din stemme, ellers tager andre valget for dig" er yderst relevant. Europa-Parlamentets valgvideo, der fokuserer påbaggrunden for det europæiske projekt om opbygningen af en fredelig fremtid ovenpå asken fra krig og folkedrab, slår den rette tone an. Navnlig i dag, hvor ekstremisme og apati går grassat, virker politik ofte mere som et reality-show end et ægte forum.

Vil du virkelig lade andre træffe valget for dig? For det gør de allerede, og de vælger økonomiske stramninger – igen.

Vores formand Lucie Studničná sagde det højt og tydeligt: Vi har ikke råd til endnu en økonomisk krise. De foranstaltninger, der blev truffet under den seneste finanskrise, førte for nogle landes vedkommende til en uafklaret situation med økonomisk tilbagegang og hjerneflugt. I Spanien, Italien og Grækenland er arbejdsløsheden fortsat høj, og BNP pr. indbygger ligger stadig langt under niveauet i 2008. Som reaktion på denne mangel på løsninger er der opstået en kraftig stigning i euroskepsis og populisme, hjulpet godt på vej af et skifte mod det yderste højre.

De nye finanspolitiske regler stiller de fleste medlemsstater magtesløse over for de klimamæssige og sociale udfordringer, der ligger forude. De løfter, der blev afgivet i La Hulpe, vil klinge hult. Borgerne vil blive hårdt ramt, og hvis der dertil føjes yderligereøkonomiske vanskeligheder, som regeringerne uden tvivl vil beskrive som "pålagt af Bruxelles", kan det for mange gå hen og blive dråben.

Demokrati handler ikke kun om at afgive sin stemme. Civilsamfundet og fagforeningerne er afgørende for at bevare et sundt demokrati. Stemmeafgivning er dog ikke blot et legitimitetsværktøj og er langt fra nytteløs. Det er en rettighed, som millioner af mennesker i mange generationer har kæmpet hårdt for og ofte med livet som indsats. Og vi kan risikere at miste den.

Beslutninger om økonomiske stramninger er ikke mejslet i sten. Med hensyn til valget i juni og alle andre kommende nationale valg lader vi opfordringen lyde endnu engang: Brug din stemme. Lad den ikke blive taget fra dig. Stem for sociale fremskridt. Sammen kan vi fortsætte med at gøre vores lande og Den Europæiske Union bedre og ændre det, der ikke fungerer.

Valg til Europa-Parlamentet 2024 (#EUelections2024): Civilsamfundsorganisationer drøfter, hvordan EU skal se ud, og foreslår prioriteter for den nye mandatperiode

Af Gruppen af civilsamfundsorganisationer

Civilsamfundsorganisationerne foreslår, at man i den nye mandatperiode tager fat på de umiddelbare og langsigtede udfordringer ved at gennemføre eksisterende EU-politikker ordentligt og styrke EU's værdier. Struktureret civil dialog og en stærk social dagsorden er også blandt de vigtigste prioriteter.

Den 16. april afholdt EØSU's Gruppe af civilsamfundsorganisationer konferencen *Building Together the EU We Want.* Arrangementet samlede repræsentanter fra nationale og europæiske civilsamfundsorganisationer, som drøftede deres politiske prioriteter forud for det kommende valg til Europa-Parlamentet og undertegnelsen af den interinstitutionelle La Hulpe-erklæring om den europæiske søjle for sociale rettigheder.

Formanden for Gruppen af civilsamfundsorganisationer, Séamus Boland, åbnede konferencen og beklagede, at mange politikere fra mainstream nationale partier ikke ønsker at diskutere EU med vælgerne. Derfor forstår vælgerne ikke, hvorfor der er behov for et EU, og EU-politikkerne afspejler ikke altid det, der betyder noget for dem. Det har ført til en farlig svækkelse af forbindelsen mellem den brede offentlighed og EU, hvilket kan få mange til at stemme på partier på den yderste højrefløj. "Der er nu hårdt brug for, at de nationale og europæiske politikere går i åben dialog med borgerne om de problemer, som EU står over for,

og hvad der skal gøres for at løse dem. Kun på den måde kan vi overbevise dem om, at EU er for alle og fortsat skaber muligheder for hele befolkningen."

Læs og del **konklusionerne og anbefalingerne** fra konferencen, som har fokus på:

- Hvorfor valget til Europa-Parlamentet 2024 er vigtigt: EU står ved et vendepunkt
- Fælles opbygning af det EU, vi ønsker os: et demokratisk og inklusivt EU med social retfærdighed og beskyttelse
- Fælles opbygning af det EU, vi ønsker os: en bæredygtig økonomi, der bygger på retfærdig omstilling og kvalitetsjob
- Civilsamfundet, borgerne og de unge i centrum for fremtidens Europa

Konklusionerne og anbefalingerne vil indgå i en **EØSU-resolution** med politiske forslag til det nye Europa-Parlament og den nye Kommission, som skal vedtages i juli 2024.

Læs mere i **pressemeddelelsen** om konferencen.

IN FOCUS: 20TH ANNIVERSARY OF GREAT ENLARGEMENT

Udvidelse: EU's stærkeste og mest effektive politiske redskab

Af Pat Cox

Vores særlige gæst, tidligere formand for Europa-Parlamentet, Pat Cox, husker "big bang"-udvidelsen for 20 år siden som en tid med enestående håb, hvor kontinentet endelig igen kunne trække vejret frit med begge sine lunger: øst og vest. Og mens Putins myte om det slaviske broderskab udleves til lyden af braget fra ballistiske missiler, er EU fortsat en frivillig union bestående af frie og suveræne folk og baseret på kerneværdierne respekt for menneskerettighederne, lighed og retsstatsprincippet.

Det irske rådsformandskabs arrangement i Dublin den 1. maj 2004 og velkomstceremonien i Europa-Parlamentet i Strasbourg den 3. maj 2004 skiller sig for mit vedkommende ud politisk, men også følelsesmæssigt som dage med enestående positivitet og håb og med symbolik i form af hjemvenden, genforening og et kontinentet, der igen trak vejret frit med begge sine lunger: øst og vest. I Dublin læste Seamus Heaney sit digt Beacons at Bealtaine op, hvori han gav udtryk for en grundlæggende optimisme i forbindelse med den historiske udvidelse med ordene: "Move lips, move minds and make new meanings

flare". I Strasbourg blev de 10 nationale flag fra de nye medlemsstater rejst på kæmpestore flagstænger, der var fremstillet på skibsværfterne i Gdańsk, en gave fra Polen, og deres rejse til Strasbourg var en symbolsk påmindelse om rejsen fra kommunisme til frihed, som blev personaliseret ved Lech Wałęsas tilstedeværelse.

For alle deltagere var arrangementet naturligvis kulminationen på en lang og kompleks proces baseret på gensidig forberedelse gennem mange år. Der var glæde, men også lettelse over at nå mållinjen i et politisk og proceduremæssigt maraton for alle involverede parter.

Det er mit budskab, at udvidelsen måske har været EU's stærkeste, mest forandringsskabende og effektive politiske redskab i de seneste fem årtier. Mit eget land, Irland, kom med under den første udvidelse den 1. januar 1973 og var dengang den fattigste stat/region i det daværende Europæiske Økonomiske Fællesskab. Adgang til et stort marked i kombination med EU-solidaritet gennem regionale og senere samhørighedsfonde i de første årtier af medlemskabet, højere standarder for ligestilling mellem kønnene og miljøpolitik, støtte til fredsprocessen i Nordirland og anerkendelse af de unikke udfordringer som følge af brexit for Irland, som er den eneste EU-stat, der deler en landegrænse med UK, skaber tilsammen særligt positive erfaringer og gode resultater. Det har ikke altid været nemt, navnlig ikke under krisen i euroområdet, men nettoresultatet har været overvældende positivt.

Jeg både respekterer og beklager UK's beslutning om at forlade Unionen, som med al tydelighed viser en ting: EU er en frivillig Union bestående af frie og suveræne folk – som frit kan tilslutte sig og frit forlade EU. Det er en stærk kontrast til Putins selvvalgte neoimperialistiske krig mod Ukraine, hvor hans myte om det slaviske broderskab hver eneste dag udspiller sig gennem brug af våben, ballistiske missiler og dødbringende droner.

Grækenlands, Portugals og Spaniens tiltrædelse bidrog til at konsolidere deres genopståen som succesrige demokratier efter et diktatur og til at forbedre levestandard og livskvalitet.

"Big bang"-udvidelsen for 20 år siden medførte en utrolig vækst i de nye medlemsstater, navnlig i Central- og Østeuropa, gennem en kraftig stigning i investeringer, handel og solidaritet i EU. Deres BNP pr. indbygger, justeret for inflation og valuta, er i gennemsnit steget fra under halvdelen af EU-gennemsnittet til tre fjerdedele af et stigende EU-gennemsnit i løbet af de to årtier. Litauens BNP pr. indbygger blev tredoblet i perioden. Sundheden er blevet forbedret, og det samme gælder uddannelsesniveauet, hvilket har ført til fremskridt i både livskvalitet og levestandard. Landbrugsproduktionen i hele regionen er fordoblet. Kort sagt har denne udvidelse ligesom samtlige tidligere udvidelser vist sig at være win-win for både de tiltrædende stater og EU. Jeg er med andre ord optimist med hensyn til udvidelser, men jeg er ikke naiv.

Den udvikling, der er sket i Polen i de seneste år, og som er foregået igennem længere tid i Ungarn, viser hvordan en afvigelse fra EU's standarder med hensyn til retsstatsprincippet, mediefrihed eller respekt for mindretals rettigheder afslører en EU-tiltrædelse som et middel til velstand, men at der er modstand mod EU som et værdifællesskab. Ungarns premierminister erklærer stolt, at hans land er et illiberalt demokrati. Uanset hvilken fortolkningsmargen man måtte have med hensyn til artikel 2 i TEU, er bestemmelserne naturligvis ikke et manifest til at oprette et illiberalt demokrati. ("Unionen bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal. Dette er medlemsstaternes fælles værdigrundlag i et samfund præget af pluralisme, ikke-forskelsbehandling, tolerance, retfærdighed, solidaritet og ligestilling mellem kvinder og mænd.")

Dette var en del af aftalen om EU-medlemskab, det indgår i alle tiltrædelsestraktater og er godkendt af alle tiltrædende stater. Formlen "behold jeres værdier, men send os jeres penge" er ikke et holdbart grundlag for gensidig respekt – noget, som de nuværende kandidatlande bør være opmærksomme på, når de forhandler om en eventuel tiltrædelse af EU. Jeg forventer, at Københavnskriterierne kommer til at spille en mere grundlæggende rolle i fremtidige forhandlinger, eventuelt med bestemmelser i tiltrædelsestraktaterne, der giver EU en mere robust kapacitet til at forsvare rettigheder og værdier imod overtrædelser. EU er ikke kun et marked, og materielle fremskridt, selv om de er ønskelige, er ikke Unionens eneste eller endog dens væsentligste eksistensberettigelse.

Når det er sagt, har de hidtidige udvidelsesresultater stort set været gode for alle involverede, og tilgangen til udvidelse bør være positiv. Kandidatlandene vil være nødt til at gennemgå betydelige forandringer, hver især i deres eget tempo. EU har også hjemmearbejde set i forhold til sin beslutningsproces og budgetmæssige kapacitet til at absorbere nye medlemsstater og med hensyn til førtiltrædelsesbistand. Når et land har fået status som kandidatland, og når screeningen er overstået, kræves der enstemmighed i rådet omkring forhandlingsrammer, indledning og afslutning af forhandlinger om hvert kapitel og eventuelle tiltrædelsestraktater. Intet af dette er ligetil eller let. Man kan håbe, at alle medlemsstater vil udvise respekt for pligten til "loyalt samarbejde", når det drejer sig om at bistå ved udførelsen af de opgaver, der følger af traktaten (artikel 4, stk. 3, i TEU).

Ukraine er et kompliceret særtilfælde på grund af landets størrelse, landbrugets relative andel af BNP i forhold til EU-gennemsnittet og dets forholdsvise fattigdom med hensyn til BNP pr. indbygger og naturligvis på grund af krigen og dens ødelæggende konsekvenser. Forhandlingerne kan begynde. Ukraine er allerede på vej mod integration gennem sin associeringsaftale og den vidtgående og brede frihandelsaftale med EU. Disse aftaler kan gradvist udvides over tid, men i sidste ende vil en permanent territorial løsning og stabil fred – hvor EU-medlemskab kan spille en rolle – være en afgørende forudsætning for tiltrædelse. EU har brug for stabilitet, ikke kaos, på sin østlige flanke, og det er i sidste ende både i Fællesskabets og i Ukraines interesse, at Unionen tager godt imod Ukraine.

Pat Cox, tidligere formand for Europa-Parlamentet fra 2002 til 2004

Pat Cox er irsk politiker og journalist. Han var formand for Europa-Parlamentet fra 2002 til 2004 og formand for Europabevægelsen (2005-2011). Han har stået i spidsen for Jean Monnet-stiftelsen for Europa siden 2015. Han er også europæisk koordinator for hovednetkorridoren Skandinavien-Middelhavet (transport) og leder af Europa-Parlamentets behovsvurderings- og gennemførelsesmission vedrørende parlamentarisk reform af Verkhovna Rada i Ukraine. I starten af sin karriere arbejdede han som nyhedsvært på tv-stationen RTE i Dublin. I 2004 vandt Pat Cox Karlsprisen for sit parlamentariske engagement i udvidelsen af Den Europæiske Union.

EU's store udvidelse – 20 år efter

Af Jarosław Pietras

Dr. Jarosław Pietras, tidligere vicechefforhandler for Polens tiltrædelse af EU, reflekterer over virkningerne af udvidelsen for 20 år siden og de fordele, herunder økonomiske fordele, den medførte for både Polen og de øvrige lande, der tiltrådte, og for EU som helhed. Beslutningen om at udvide Den Europæiske Union i 2004 var et vidnesbyrd om EU's engagement i sammenhold, mangfoldighed og solidaritet. I dag kan vi stadig trække på værdifuld læring fra denne udvidelse i fremtidige førtiltrædelsesforhandlinger.

Nu 20 år senere står det ganske klart, at der med optagelsen af størstedelen af de centraleuropæiske lande i EU sammen med Malta og Cypern ikke blot var tale om en "stor udvidelse", men også en historisk milepæl for hele Den Europæiske Union. Virkningerne var gennemgribende, især på det økonomiske område i de nye medlemslande.

Udvidelsen hævede levestandarden i de centraleuropæiske lande betydeligt. De otte centraleuropæiske lande – Tjekkiet, Estland, Ungarn, Letland, Litauen, Polen, Slovakiet og Slovenien – oplevede alle en bemærkelsesværdig stigning i købekraftspariteten og BNP pr. indbygger, som oversteg det, de kunne have opnået, hvis de ikke var kommet med i EU. Statistikkerne henviser altid til gennemsnittet af de håndgribelige fordele, som medlemskabet medførte. Det er værd at bemærke, at selv om gevinsterne ikke var ligeligt fordelt mellem medlemsstaterne, og nogle oplevede større forbedringer end andre, har alle lande opnået betydelige forbedringer. Litauen og Polen lagde sig eksempelvis i spidsen og høstede de største fordele ved EU-medlemskabet, mens Estland og Slovenien gjorde mindre fremskridt, da de stødte på en række udfordringer, især på grund af virkningerne af finanskrisen i 2008.

Tiltrædelsen af Den Europæiske Union førte til en ny æra med økonomisk velstand for Polen og de øvrige centraleuropæiske lande. Polen skiller sig især ud som en succeshistorie, når det gælder landets udvikling efter tiltrædelsen, med en hidtil uset økonomisk vækst og et BNP, der fordobledes mellem 2004 og 2022. Andre medlemsstater i regionen oplevede på samme måde en betydelig vækst i deres BNP pr. indbygger, om end det skete i forskelligt tempo. Slovakiet og Litauen viste f.eks. prisværdige fremskridt og formåede at mindske de udviklingsmæssige forskelle i forhold til Vesteuropa yderligere. De statistiske data fra denne periode vidner om modstandsdygtighed og dynamik, da disse lande udnyttede EU-medlemskabet til at fremme økonomisk vækst og styrke deres globale konkurrenceevne. Dette bemærkelsesværdige resultat understreger, hvilken forandringsskabende indvirkning EU-medlemskabet har haft på alle de nye medlemsstaters økonomi. Og så skete det endda på trods af konsekvenserne af finanskrisen, da de nye EU-lande opnåede højere vækstrater end forventet.

Perioden efter EU-udvidelsen i 2004 var imidlertid ikke uden udfordringer. For eksempel sendte den globale finanskrise i 2008 chokbølger gennem hele den europæiske økonomi og satte både de gamle og de nye medlemslandes modstandsdygtighed på en prøve. På trods af krisens negative virkninger viste de nye EU-medlemslande bemærkelsesværdig modstandsdygtighed og klarede sig bedre end forventet i de første vækstprognoser. Deres evne til at lande på benene og holde fast i en positiv vækst understregede, hvor stærke deres økonomier var, og hvilke fordele der var ved EU-medlemskabet. Selv om krisen medførte store udfordringer, gav den også landene mulighed for at drage fuld fordel af den tætte forbindelse til den europæiske økonomi. Desuden blev det en test af de nyligt tiltrådte landes engagement i de europæiske værdier og solidaritet i en tid med modgang.

Under hele forhandlingsprocessen viste det polske civilsamfund sig som en stærk drivkraft for forandring og fremskridt. Civilsamfundsorganisationer, græsrodsbevægelser og interessegrupper spillede en afgørende rolle med at fremme EU-medlemskabet og opretholde de demokratiske værdier i Polen. Deres utrættelige bestræbelser på at skabe mere bevidsthed, skaffe støtte og holde lederne ansvarlige var medvirkende til at forme den offentlige mening og sætte skub i positive forandringer. Ved aktivt at samarbejde med borgerne, styrke dialogen og fremme gennemsigtigheden bidrog det polske civilsamfund til at sikre, at forhandlingsprocessen forblev inklusiv, demokratisk og lydhør over for befolkningens behov. Deres bidrag gjorde ikke blot Polens tiltrædelse af EU nemmere, men styrkede også demokratiets og civilsamfundets grundlag i landet.

Beslutningen om at udvide Den Europæiske Union i 2004 vidnede om, hvor engageret EU var i enhed, mangfoldighed og solidaritet. Ved at byde størstedelen af de centraleuropæiske lande velkommen sammen med Malta og Cypern fik EU udvidet sit økonomiske potentiale, sin kulturelle mangfoldighed og sin geopolitiske indflydelse. Disse landes tiltrædelse gav EU nye perspektiver, talenter og muligheder, mere mangfoldighed og styrkede Unionens globale tilstedeværelse. Fra et geopolitisk synspunkt styrkede udvidelsen EU's indflydelse og stabilitet ved at integrere de central- og østeuropæiske lande i samarbejdsrammen. Institutionelt diversificerede udvidelsen EU's perspektiver og uddybede integrationen, hvilket lagde fundamentet for en mere forenet og modstandsdygtig Union.

Når man ser tilbage på udvidelsen af EU i 2004 er der værdifuld læring at hente, især når det gælder forhandlingsprocessen og førtiltrædelsesforberedelserne. Hvis jeg skulle foretage en lignende rejse i dag, ville jeg insistere på, at der blev lagt større vægt på førtiltrædelseskriterierne og støttemekanismerne i alle fremtidige forhandlinger, især når det gælder regeringsførelse og retsstatsprincippet. Det er vigtigt at sikre, at kandidatlandene opfylder de nødvendige kriterier og standarder, inden de tiltræder EU, for at sikre Unionens integritet og værne om dens værdier. Desuden er passende støtte og bistand til kandidatlandene under forhandlingsprocessen afgørende for deres vellykkede integration og langsigtede stabilitet i EU.

Kernen i forhandlingsprocessen om udvidelsen af EU i 2004 var et fælles tilsagn om at fremme stabilitet, demokrati og velstand i hele Europa. Forhandlingerne var præget af et ønske om at styrke samarbejdet og solidariteten mellem de europæiske nationer, da både kandidatlandene og de eksisterende EU-lande kunne se de gensidige fordele ved udvidelsen. Selv om forhandlingerne var komplekse og udfordrende, blev de i sidste ende drevet af en fælles vision om et forenet og velstående Europa, hvor alle nationer kunne trives sammen inden for rammerne af Den Europæiske Union.

Nu hvor en række EU-kandidatlande er på vej mod tiltrædelse i 2024, er der flere vigtige overvejelser at holde sig for øje. For det første er det af hensyn til en vellykket integration og langsigtet stabilitet i Unionen vigtigt at prioritere reformer, der følger EU's normer og værdier. Det indbefatter styrkelse af de demokratiske institutioner, fremme af retsstatsprincippet og beskyttelse af de grundlæggende rettigheder og friheder. Desuden er det afgørende at samarbejde proaktivt med de lande, der allerede er medlem af EU, for at opbygge tillid og opbakning med henblik på en gnidningsløs omstilling som EU-medlem. Ved at udvise ægte engagement i de europæiske værdier og det europæiske samarbejde kan kandidatlandene bane vejen for deres egen lysere fremtid i Den Europæiske Union.

Jaroslaw Pietras *er for øjeblikket gæsteforsker ved Wilfried Martens Centre for European Studies i Bruxelles og gæsteprofessor ved Europakollegiet i Brugge.*

Han var en del af det team, der forhandlede Polens tiltrædelse af EU fra 1998, da forhandlingerne begyndte, og indtil 2004, hvor Polen blev medlem af EU. Fra 1990 til 2006 arbejdede han i sit hjemland Polen som statssekretær i finansministeriet, statssekretær for europæiske anliggender og kontorchef i udvalget for europæisk integration. Fra 2008 til 2020 var han generaldirektør for Rådet for Den Europæiske Union og dækkede en bred vifte af politikområder (klimaændringer, miljø, transport, telekommunikation, energi,

uddannelse, kultur, audiovisuelle medier, ungdom og sport). Han har en ph.d. i økonomi fra universitetet i Warszawa og er forfatter til en række publikationer om EU, bæredygtighed og handelsspørgsmål. Han har også været Fulbright Foundation-stipendiat og medlem af bestyrelsen for tænketanken Bruegel (2008-2011).

Redaktør

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Bidragydere til denne udgave

Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Koordinering

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Adresse

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee's other publications.

Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

05/2024